

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 9. septembra 2020

Mehanizem za okrevanje in odpornost: njegova dodana vrednost je po besedah revizorjev odvisna od tega, kako uspešno se sredstva dodeljena za ambiciozne cilje EU.

Mehanizem za okrevanje in odpornost bo namenjen podpiranju držav članic pri blaženju gospodarskega šoka, ki ga je povzročila kriza zaradi pandemije COVID-19, in povečanju odpornosti njihovih gospodarstev. Evropsko računsko sodišče (Sodišče) v novem mnenju, ki ga je objavilo danes, opozarja na pomen nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost pri zagotavljanju, da je finančna podpora EU usmerjena v doseganje splošnih skupnih ciljev EU na področju kohezije, trajnostnosti in digitalizacije ter da je dobro usklajena z drugimi oblikami podpore EU in držav članic.

Evropska komisija je maja 2020 kot del obsežnega svežnja za zmanjšanje socialno-ekonomskih posledic pandemije predlagala instrument za okrevanje *Next Generation EU*. V okviru tega instrumenta bo največjo vlogo imel mehanizem za okrevanje in odpornost, iz katerega naj bi se zagotovilo 600 milijard EUR v obliki nepovratnih sredstev in posojil. Mehanizem za okrevanje in odpornost je zasnovan tako, da se z njim zagotavlja obsežna finančna podpora za javne naložbe in reforme na področju kohezije, trajnostnosti in digitalizacije. Države članice prejemnice bodo morale v skladu z ustreznimi priporočili za posamezne države, ki jih je v okviru evropskega semestra sprejela Komisija, pripraviti načrte za okrevanje in odpornost.

„Mehanizem za okrevanje in odpornost je bistven za hitro mobilizacijo potrebnih sredstev za spodbujanje okrevanja in povečanje odpornosti naših nacionalnih gospodarstev. Svoj del nalog bodo morale opraviti tudi države članice, in sicer z določitvijo svojih agend za prehod na zeleno gospodarstvo in digitalno tehnologijo ter za naložbe in reforme,“ je povedala članica Sodišča Ivana Maletić, pristojna za mnenje. „To je priložnost, da se dokaže, da je EU stroškovno učinkovita. Zato moramo biti zelo pozorni, da je denar dejansko namenjen ukrepom, ki prispevajo k doseganju ambicioznih ciljev EU. Tako bomo kar najbolje izkoristili potencial mehanizma za okrevanje in odpornost.“

Logika porabe v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost temelji na podpiranju obsežnih programov reform in naložb ob upoštevanju mejnikov napredka in ne na povračilu stroškov, povezanih s specifičnimi programi/projekti, kot pri strukturnih skladih EU. Po mnenju revizorjev bi

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila mnenja, ki ga je pripravilo Evropsko računsko sodišče. Celo mnenje je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

bilo povezavo med mehanizmom za okrevanje in odpornost ter cilji EU – kot so socialno-ekonomska konvergenca, zeleni dogovor in digitalna preobrazba – na primer mogoče okrepiti z obveznimi skupnimi kazalniki, s čimer bi se zagotovila neposredna povezava med mejniki in ciljnimi vrednostmi, določenimi v posameznih načrtih za okrevanje in odpornost, ter z njimi povezanimi cilji. Revizorji odobravajo, da mehanizem za okrevanje in odpornost temelji na obstoječih postopkih, kot sta uredba o skupnih določbah in evropski semester, s čimer se spodbujajo sinergije in zmanjšuje upravno breme tako na ravni EU kot na nacionalni ravni. Poleg tega predviden dialog z državami članicami omogoča fleksibilnost v primeru posebnih razmer. Vendar revizorji ugotavljajo, da je lahko istočasna priprava načrtov za okrevanje in odpornost, operativnih programov in nacionalnih reformnih programov za države članice težka, in pozivajo k poenostavitvi postopkov. Poudarjajo tudi potrebo po ustreznih smernicah in usklajevanju v izogib prekrivanju z drugimi viri financiranja EU.

Po mnenju revizorjev je težko oceniti ustreznost predlaganih finančnih sredstev za odpravo posledic krize, ki še ni končana. Čeprav je bil mehanizem za okrevanje in odpornost uveden kot odziv na srednje- in dolgoročne posledice pandemije, so predlagane finančne dodelitve državam članicam v glavnem odvisne od stanja pred pandemijo COVID-19. Tako se za širi od desetih držav članic, katerim bo iz mehanizma za okrevanje in odpornost dodeljenih največ nepovratnih sredstev, pričakuje, da padec njihovega BDP v letu 2020 ne bo tako znoten kot povprečen padec BDP v EU, ki naj bi znašal približno 7 %. Poleg tega mehanizem za dodeljevanje le delno odraža cilj mehanizma za okrevanje in odpornost, tj. spodbujanje ekonomske, socialne in teritorialne kohezije Unije z izboljšanjem odpornosti in podpiranjem okrevanja. Več kot dve tretjini nepovratnih sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost sta dejansko namenjeni 14 državam članicam, katerih BDP na prebivalca je leta 2019 znašal vsaj 90 % povprečja EU, in le približno četrtnina osmim državam članicam, katerih BDP na prebivalca je bil leta 2019 nižji od 75 % povprečja EU.

Revizorji poudarjajo tudi, da morajo Komisija in države članice sprejeti odločne in uspešne ukrepe proti goljufijam in nepravilnostim, da bi zagotovile, da se bo podpora EU uporabljala v predvideni namen. Ugotovljene so bile tudi nekatere slabosti v predvidenih postopkih spremljanja in poročanja. Kar zadeva ureditve za upravljanje in revidiranje mehanizma za okrevanje in odpornost, revizorji menijo, da bi bilo treba izrecno opredeliti vlogo Evropskega parlamenta v proračunskem postopku ter pravice Sodišča na področju revidiranja, da bi se zagotovilo, da se za mehanizem za okrevanje in odpornost uporabljajo ista načela odgovornosti in transparentnosti kot za splošni proračun EU.

Opombe za urednike

Evropski parlament je v skladu s Pogodbo o delovanju EU Sodišče zaprosil za mnenje o predlogu Komisije o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost. Mnenje Sodišča št. 6/2020 je sedaj na spletišču Sodišča eca.europa.eu na voljo v angleščini, kmalu pa bodo na voljo tudi prevodi v druge jezike. Mnenje je omejeno na predlog Komisije, vendar se je pri njegovi pripravi upošteval tudi z njim povezan politični dogovor, dosežen na zasedanju Evropskega sveta 21. julija.

To mnenje dopolnjuje druga mnenja Sodišča v zvezi s pandemijo COVID-19, ki se nanašajo na [uredbo o skupnih določbah](#), pobudo [REACT-EU](#) in [sklad za pravični prehod](#). Mnenje temelji tudi na nedavno objavljenem posebnem poročilu o [evropskem semestru](#), zlasti kar zadeva priporočila za posamezne države.

Informacije o ukrepih Sodišča v odziv na pandemijo COVID-19 so na voljo [tukaj](#).

Kontaktna oseba za medije za to mnenje:

Claudia Spiti - claudia.spiti@eca.europa.eu - T: (+352) 4398 45547 / M: (+352) 691 553547